

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi

Renkler
Yüksek Lisans Tezi
Doktora Tezi

ANABİLİM DALI

TEZİN ADI

ÖĞRENCİNİN ADI

YILI

CİLDİN SIRTİ

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ANABİLİM DALI
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ /
YÜKSEK LİSANS TEZİ / DOKTORA TEZİ

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
14 Punto Times New Roman Koyu
Tek Satır Aralık

TEZİN ADI
16 Punto Times New Roman Koyu
Çift Satır Aralık

ÖĞRENCİNİN ADI
14 Punto Times New Roman Koyu
Tek Satır Aralık

Denizli-YILI
12 Punto Times New Roman Koyu
Tek Satır Aralık

2,5 cm
1,5 cm
1,5 cm
4,5 cm
1,5 cm
23 cm x 23 cm

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLER ANABİLİMDALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, TEFTİŞİ, PLANLAMASI VE EKONOMİSİ BİLİMDALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

ÖĞRETMENLERİN DENETİME İLİŞKİN TUTUMLARI

Seçkin USLU

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Metin YAŞAR

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Seçkin USLU tarafından hazırlanan “Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutumları” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Metin YAŞAR
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun..... tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza

Seçkin USLU

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans yaptığım Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi bölümündeki tüm hocalarıma, projemin her aşamasında birikimiyle yol gösteren ve çalışmamın her aşamasında deneyimini benimle paylaşan proje danışmanım değerli hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Metin YAŞAR' a sabrı ve emeği için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ölçeklerin uygulanmasında bana yardımcı olan yüksek lisans arkadaşlarıma ve öğretmen arkadaşlarıma yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Bu süreçte bana büyük destek veren sevgili eşim Şerife USLU'ya anlayışı ve verdiği destek için teşekkür ederim.

ÖZET

Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutumları

USLU, Seçkin

Dönem Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,
Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Metin YAŞAR

Haziran 2021, 52 sayfa

Bu araştırmada öğretmenlerin denetime ilişkin tutumlarının düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim öğretim yılında Denizli İli Merkezefendi İlçesinde görev yapmakta olan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Denizli İli Merkezefendi İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi eğitim kurumlarının okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan 225 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 131'i kadın, 94'ü erkektir. Analizde kullanılan veriler Gündüz, Elma ve Aslan (2018) tarafından geliştirilen "Denetime İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analiz edilmesinde SPSS programından yararlanılmıştır. Ölçek kullanılarak elde edilen veriler yüzde, frekans, ortalama, standart sapma, t-testi ve tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Ölçeğin uygulanması sonucunda elde edilen Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı $r= 0,97$ 'dir. " Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri" boyutunda öğretmenlerin ölçekteki görüşleri "nötr yaklaşım (ne olumlu ne de olumsuz)" şeklindedir. Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri konusunda Merkezefendi'de görev yapan öğretmenlerin görüşlerinde "cinsiyet" değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmuş, erkek öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri kadın öğretmenlere göre daha olumlu düzeydedir ancak; "yaş", "kıdem", "kademe", "eğitim düzeyi" değişkenlerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Sözcükler: Denetim, Tutum, Öğretmen

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI.....	iii
ETİK BEYANNAMESİ.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	2
1.3. Alt Problemler.....	2
1.4. Araştırmanın Amacı.....	3
1.5. Araştırmanın Önemi.....	3
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.7. Sayıtlılar.....	4
1.8. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	5
2.2. İlgili Araştırmalar.....	10
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	16
3.1. Araştırma Deseni.....	16
3.2. Evren ve Çalışma Grubu	16
3.3. Veri Toplama Aracı	17
3.4. Veri Toplama Süreci	21
3.5. Verilerin Analizi	21
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	23
4.1. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumları genel anlamda hangi düzeydedir?.....	23
4.2. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?.....	26
4.3. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?.....	27

4.4. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?.....	29
4.5. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?.....	30
4.6. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?.....	31
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	33
5.1. Tartışma	33
5.2. Öneriler	36
5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler..	37
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.	37
KAYNAKÇA	38
EKLER	42
ÖZGEÇMİŞ.....	44

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler (Frekans ve Yüzde Değerleri)...	16
Tablo 3.2. Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's Test of Sphericity Değerleri	18
Tablo 3.3. Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları	18
Tablo 3.4. Doğrulatoryı Faktör Analizi Sonuçlarından Elde Edilen Uyum İyiliği Değerleri.....	20
Tablo 3.5. Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Boyutlarının Özdeğerleri ve Açıkladıkları Varyans Yüzdeleri.....	20
Tablo 3.6. Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Madde Faktör Yük Değerleri.....	21
Tablo 4.1. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Ölçeğinin Aralık Genişlik Katsayısı....	23
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Frekans Değeri...	23
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanları (Ölçek Maddelerine Göre).....	24
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı (T Testi).....	26
Tablo 4.5. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Yaşa Göre Farklılığı (Varyans Analizi).....	27
Tablo 4.6. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Kıdeme Göre Farklılığı (Varyans Analizi).....	29
Tablo 4.7. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Görev Yapılan Kademe Göre Farklılığı (Varyans Analizi).....	30
Tablo 4.8. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Eğitim Düzeyine Göre Farklılığı (Varyans Analizi).....	31

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde problemin durumu, araştırmanın amacı ve önemi, sayıtlar, sınırlılıklar ile tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Örgüt, bireylerin kolektif çaba, bilgi ve yeteneklerle bireysel olarak ulaşılamayan hedeflere ulaşmasını sağlayan iş bölümü ve koordinasyon sistemi, sırası ve yapısının birleşimidir (Çelik ve Şimşek, 2013). Örgütler yapılarını belli amaçlar etrafında kurarlar. Bu sebepten dolayı örgütler amaçlarını ne düzeyde gerçekleştirdiklerini tespit etmek amacıyla devamlı olarak değerlendirme yapmaları gereklidir. Yapılan bu değerlendirme sürekli olarak gözleme, gözlemlerin sonucunu değerlendirme ve değerlendirme sonunda süreçleri daha ileriye taşıyacak geliştirmeler yapmanın gerekli olduğunu göstermektedir (Aydın, 1993). Örgütler, var olma nedenleri olan amaçlarına ulaşmak ve var oluşlarını devam ettirebilmek için yaptıkları tüm eylemleri belli bir kontrol süreci içinde yapmalıdırlar (Gündüz, 2012). Bu örgütlerin var oluşlarını devam ettirebilme gayelerinin sonucudur. Denetim, örgütlerde ve örgütlerin yönetim süreçlerinde yer almaktadır (Göker ve Gündüz, 2014). Örgütler, türlerine, kuruluş ve işleyiş amaçlarına bakılmaksızın denetim olmadan devamlılık sağlayamazlar (Başaran, 2000). Denetim örgütün işleyişinde düzenleyici görevi görür ve örgütü işler halde tutar. Denetimin olmadığı örgütlerde amaçlara ulaşma ve etkililikten söz edilemez. Denetim sistemi örgütlerde tamamlayıcı bir role sahiptir. Denetimin sağlıklı ya da yeterli olmadığı örgütlerde yapı ve işleyiş bozulur. Denetim, örgütlerde yönetimlerin başarısında ve amaçlara ulaşmada etkili bir paya sahiptir. Denetim aynı zamanda örgütün var olan gücünü yitirmesini engellemektir (Aydın, 2005). Denetimin iki etkisinden söz edilebilir; yönlendirme ve düzeltme (Uluğ, 2004; akt. Gündüz ve diğ., 2018). Yönlendirme, denetimin olduğunu gösterir ve burada denetim amacıyla bir işlem yapmaya gerek kalmaz. Denetimin var olduğunu hissetmek işlerin eksiksiz yapılmasını sağlar (Gündüz, Elma ve Aslan, 2018). Düzeltme ise, örgütün kurallara uygun süreci yürütmesini amaçlamaktadır. Sonuç olarak bakıldığında, denetim görevi yapılırken örgüt, üyeler ve yapılan işin geliştirildiği söylenebilir.

Denetleyici ve denetlenenler sürekli ve karşılıklı bir ilişki içindedir. Denetlemede sağlıklı ilişki yalnızca denetlenene değil, denetleyene de bağlıdır. Denetleyen kişinin belirli denetlemeye yönelik becerilere sahip olması gereklidir. Denetleyen, denetim yapacağı

alana ilişkin yeterli bilgiye sahip olmalı ve denetleme becerilerini kullanabilmelidir. Denetleme yaparken iletişim becerileri etkili şekilde kullanabilmesi gerektiği söylenebilir. Denetimi yapan kişinin ve denetlenen kişinin denetim sürecine ilişkin tutumu, denetim düzgün bir biçimde yürütülmesiyle alakalıdır. Denetlenenler, denetimin yapılış şekli, denetleyen kişinin özellikleri ve statüsüne göre tepkiler vermektedirler (Gündüz ve diğ., 2018). Denetleyen kişiler ise, denetlenen kişiye, kendi kişilik özelliklerine ve bulunduğu statüye göre denetim yapma eğilimindedirler (Aydın, 1993). Denetleyen ve denetlenen arasındaki uyum denetimin yararlı olmasını sağlar. Bu sayede daha fazla yarar sağlanabileceği söylenebilir. Uyumun sağlanmasında asıl iş denetleyene düşmektedir (Gündüz ve diğ., 2018).

1.2. Problem Cümlesi

Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumları nasıldır?

Yukarıdaki problem cümlesinde sorulan soruya ilişkin cevap bulabilmek amacıyla aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur.

1.3. Alt Problemler

1. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumları genel anlamda hangi düzeydedir?

2. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

3. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

4. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul

müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

5. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

6. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin denetime ilişkin tutumlarının hangi düzeyde olduğunu belirleyerek bu tutumların öğretmenlerin cinsiyet, yaş, kıdem, görev yaptığı kademe ve eğitim düzeyleri değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Bu araştırma, okullarda yapılan denetimin okula, öğretmenlere ve okuldaki ilişkilere hangi düzeyde etki yaptığını tespit etmek; tutum düzeylerini farklı değişkenlere göre karşılaştırarak tespit ve önerilerde bulunmak amacıyla yapılmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, 2014 yılında ilgili yönetmelik maddeleriyle (MEB - Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ve Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği) ders ve sınıf denetimi görevlerinin müfettişlerden alınarak okul müdürlerine verilmesi kararının ve değişen denetim yönteminin ardından öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeylerinin belirlenmesi ve öğretmenlerin yeni denetim modelini değerlendirmesi açısından önemlidir. Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeylerinin belirlenmesi denetimi yapacak olan uygulayıcılara denetim süreci için ipuçları verebilecektir. Bu sebeple öğretmenlerin denetimine ilişkin olarak, kendilerini denetleyen ve onlara süreçte rehberlik eden okul müdürlerinin denetimi hakkındaki tutumlarının belirlenmesi önemlidir.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları:

1. Bu araştırmadaki çalışma grubu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Denizli İli Merkezefendi İlçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi eğitim kurumlarının

okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan öğretmenlerle sınırlandırılmıştır.

2. Bu araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğretmenlerden elde edilen bulgular evrene genellenebilirlik özelliğine sahip değildir.

1.7. Sayıtlar

1. Öğretmenler, ölçme aracına samimi ve doğru cevaplar vermişlerdir.

1.8. Tanımlar

Öğretmen: Bireylerin belirli bir amaç için öğrenme sürecinde başlatma, rehberlik etme, kolaylaştırma ve gerçekleştirmeyle ilgili faaliyetleri yapan kişilerdir (Üstüner, 2006).

Denetim: Denetim, örgütün yerine getirdiği faaliyetlerin ortak amaçlar, kararlaştırılan ilkeler ve konulan kurallara ne kadar uyduğunun tespit edilmesi sürecidir (Uğurlu ve Usta, 2016).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Tüm örgütler denetim sürecine gereksinim duyarlar. Örgütün etkililiği ve amaçlarına ulaşması denetimle mümkündür. Denetim, eğitim kurumlarının amaçlarına ulaşmadaki oranında etkilidir. Eğitimin en etkili alt sistemlerinden biri de denetimdir (Erdem ve Eroğul, 2012). Denetim, eğitim sisteminin amaçlarına ne denli ulaştığını ortaya koymaktadır. Etkili bir denetim, amaçlara ne derece ulaşıldığını, eksiklerin neler olduğunu ve uygulamada yapılan yanlışlıkların giderilmesinde örgüt üyelerine yön belirler (Erdem ve Eroğul, 2012). Örgütler için denetimin yapılması bir zorunluluktur. Denetim örgütlerin varlıklarını devam etmelerini sağlayan bir süreçtir (Memduhoğlu, 2012). Örgütler amaçlarını gerçekleştirmek için yaptıklarını sürekli olarak değerlendirmek ve izlemek zorundadır. Bu sayede örgütlerde süreçlerin planlı ilerlemesini, gerektiğinde önlemlerin alınmasına olanak sağlanacaktır. Bu da denetimin süreklilik arz etmesini, derinlemesine inceleme yapılmasını, değerlendirme yaparak sonuçlara varmayı ve bu sonuçlar ışığında örgütü geliştirmenin gerekliliğini göstermektedir.

Denetim, eğitim ve öğretimi geliştirmek ve öğrencinin var olan başarı düzeyini yukarıya taşımak amacıyla olmalıdır. Denetim, eğitim ve öğretim süreçlerinin geliştirilmesi ve kontrolünün sağlanmasıdır (Gündüz, 2010). Yapılan bu tanıma yönelik olarak denetimin amacı, öğrenci başarısını artırmak, okulu, eğitimi ve öğretimi geliştirmektir. Bu sayede denetim örgütlerin amaçlarına ulaşmada grup üyelerini olumlu bir yönde motive eder. Denetim aynı zamanda eğitim sürecini değerlendirir, yavaş ya da sorunlu gördüğü alanları düzeltir ve süreçlerin daha iyi duruma gelmesi için önlemler alır. Eğitim kurumlarında denetim yaparken kullanılan genel yöntem sınıfın düzeyini gözlemek, gözlenen bilgilerin analiz edilmesi ve öğretmenlerle yüz yüze yapılan görüşmelerdir (Tracy, 1995; akt. Gündüz, 2010). İzlenen bu yöntemde denetleyen ve denetlenenin sürece etkili şekilde dahil edilmelerinin ve her ikisinin de süreçte etkin rol almasının denetimin etkililiğine pozitif katkı yapacağı söylenebilir. Denetim yapılırken asıl gaye eğitim faaliyetini yerine getiren eğitimcinin etkili olmasını sağlamak ve bu sayede öğrencilerin başarı düzeylerinin artmasıdır (Marshall, 2009; akt. Aslanargun ve Tarku, 2014). Denetim süreci eğitimcilerin farklı istek ve gereksinimleri olacağını göz önünde bulundurarak onlara katkı ve destek sağlamalı, eğitim sürecini geliştirmeli ve öğrenmeyi sağlamaya yönelik olmalıdır.

Bilimsel denetim yaklaşımda, denetmen ve öğretmen arasındaki süreç açık ve nesnel ilkeler tarafından belirlenmelidir (Köklü, 1996). Denetleyen denetimi gerçekleştirirken bilimsel verilerden faydalanmalı, nesnel kuralları her öğretmenle ilişkisinde kullanmalıdır. Kurallar net olmalı ve kişiden kişiye değişmemelidir. Belli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen bu denetimin sayıtlısı öğretmenin yetersiz olmasıdır. Belirli görevlerin yöneticilerin istekleri doğrultusunda öğretmenlerin yapmaları amaçlanmıştır. Denetmen- öğretmen ilişkisi yönlendiren- yönlendirilen şeklindedir. Bu denetim şeklinde otokratik düşünce hakimdir. Merkezde öğrenci vardır. Öğrencilere amacı gerçekleştirmek için yapmaları gerekenler öğretilir (Köklü, 1996). Güdümeye önem verilir. Ast üst ilişkisi net olarak belirlenmiştir. Bilimsel yönetim anlayışıyla öngörülen denetimin birçok sınırlaması vardır, pek çok sınırlamaya rağmen, özellikle okul denetiminde bilimsel denetim neden hala uygulanmaktadır incelenmelidir (Gökçe, 2009).

Demokratik yaklaşıma göre denetim, öğretmenin her anlamda en yüksek seviyeye getirilmesidir (Aydın, 1993; akt. Köklü, 1996). Bu yaklaşıma göre öğretmen, uzman ve denetleme görevini yerine getirenler eğitim sürecinin daha iyi bir seviyeye ulaştırmak için işbirliği yapmalı, bu sayede öğretmenler bir makinenin dişlisi yerine meslektaş olarak kabul edilecektir (Newlon, 1923; akt. Sullivan ve Glanz, 2015).

İnsan ilişkileri yaklaşımında da öğretme faaliyetine ilişkin üst düzey belirlenmekte ve bu denetmenler arcılığıyla öğretmenlere aktarılmaktadır. Bu yaklaşımda da öğretmene yetersizlik varsayımıyla yaklaşılmaktadır. Bilimsel denetimde kurallar, insan ilişkileri yaklaşımında kişilik önce gelmektedir. İnsan ilişkileri yaklaşımı denetmeni de grubun etkin bir üyesi olarak ele alır. Okul ortamında denetmenden beklenen liderlik etmesidir (Köklü, 1996). Eğitim sisteminin alt sistemi olan denetim aynı zamanda yönetimin de unsurlarındandır (Özen ve Arslan Hendekçi, 2016). Eğitimde meydana gelen tüm değişme ve gelişmeler denetim süreçlerine de etki etmektedir.

Çağdaş denetim yaklaşımı, öğretmenleri denetlemekten ziyade yapılacak görevlerin daha kaliteli yerine getirilmesi amacıyla her alana yönelik rehber olmak, öğretmeni iş başında belli periyotlarda izlemek ve değerlendirmek, denetleme yerine öğretmeyi amaçlayan bir anlayış benimseyerek öğretmeni değerlendirmektir (Aslanargun ve Tarku, 2014). Denetim yapılanı kontrol etmekten çok süreci geliştirmeyi ön plana almalıdır. Denetleyicilerin rehberlik işlevleri ön planda olmalıdır. Bu sayede öğretmenler denetleyenlere ve denetlemeye karşı daha olumlu tutum içinde olacakları görülmektedir.

Bir taraftan da öğretmenlerin tüm sene boyunca yerine getirdikleri eğitim ve öğretim işlerinin yalnızca bir ders saatinde değerlendirilmesinin mümkün olamayacağını belirtmektedir.

Sanatsal denetim anlayışı estetik duyarlılığı temele alan anlayışı benimsemektedir. Bu denetim anlayışı denetimde beklenen ve belli bir sıra izleyen süreçleri ardında bırakarak kişilerarası yaşantıyı ve sanat yapma yeteneğini ön planda tutar (Bostancı, Bulut ve Özbey, 2011). Bu nedenle denetleme görevini yerine getirenler, aynı zamanda öğretim faaliyetlerinde açıklayıcılık ve bu faaliyetleri gerçekleştirmede sanatsal tarzın benimsenmesinde öğretmenleri motive etmelidir. Denetmen öğretmenin kendine özgü olduğunu görmeli, öğretmenin özelliklerinin öğretime neler kazandırdığına bakmalı ve bu özelliklere nasıl katkı sağlayabilirime odaklanmalıdır. Denetmenler sınıf gözleminin yanında öğretmenin çevresinde yer alan kişilerle görüşerek ve öğretmenle birebir iletişime geçerek bir değerlendirme yapmalıdır (Seçkin, 1998; akt. Bostancı ve diğ., 2011). Bu sayede öğretmenin sınıf ortamında yeterince yansıtamadığı özellikleri de gözlemleme fırsatı oluşacaktır. İzlenen bu yöntem sanatsal denetimin temelini oluşturan ortak çaba etrafında olma ve diyalog halinde olma özelliklerini ön plana çıkarmaktadır.

Denetmenler denetleme görevini yaparken amaçlara ulaşmak için denetimi yaptığı örgütteki kişilerle etkileşimde olmalıdır (Zembat ve Doğan, 2014). Denetmenler ve öğretmenler ortak amaçları gerçekleştirmek için çalışan eğitimcilerdir. Yalnızca standart bir forma bağlı kalınan denetimin her sürecinde insan olan eğitim örgütlerine uymadığı söylenebilir. Denetmenler, denetleme sürecinde daha katılımcı ve örgütle işbirlikçi olarak çalışan bir yol izlemelidirler (Beycioğlu ve Dönmez, 2009; akt. Zembat ve Doğan, 2014). Denetim belli kurallar göz önüne alınarak yapılmalıdır. Denetimde uyulan kuralların yüksek derecede kullanılması ve denetleyenlerin başlatıcılık ve liderlik yapabilme yeteneğinin sınırlı olması denetimin süreci ve denetleyeni geliştirmesini kısıtlamaktadır (Aypay, 2010).

Türkiye’de eğitim ve öğretimin denetimi 2015’e kadar Maarif Müfettişleri vasıtasıyla yapılmaktaydı. Bu görev 29329 sayılı yönetmeliğin ilgili maddesiyle Nisan 2015’te okul müdürlerine verilmiştir (Deniz ve Erdener, 2016; akt. Deniz ve Saylık, 2018). Bu değişiklikle okul müdürlerinin görev alanı artmıştır. Yeni durumla okul müdürlerinin bu konudaki bilgi ve yeteneklerini yükseltmek, konuyla ilgili hazırbuluşluklarını artırmalarını zorunlu kılmıştır (Deniz ve Saylık, 2018). Okulda gerçekleşen denetim

sonunda verilen dönütler ışığında öğretmenlerin de eksiklerini tamamlama yoluna gitmeleri gerektiği söylenebilir. Bunun gerçekleşmemesi halinde yapılan denetim formalite dışına çıkmayacaktır. Okullar bir örgüt olarak amaçlarına yani öğrencileri en iyi şekilde yetiştirilmesi gayelerine ulaşmaları iyi şekilde yönetilmelerine bağlıdır (Yılmaz, 2009). Denetim okulda iyi bir yönetim için gereklidir.

Denetim süreci, hedefleri önceden belirlenmiş eğitim sürecine katkı sağlayan ve belli bir gayesi olan etkinliktir (Gökçe, 1994). Denetim eğitim kurumlarının amaçlarına ulaşmaları ve etkililiklerinin artmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda denetim amaçlarına ulaşmada ve gerçekleştirmede denetimin ilkelerine bağlı kalınması gereklidir.

Okul yöneticileri, okullarında etkili bir liderlik modeli sergilemeli, okulları sürekli değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurabilen ve sürekli öğrenmeye açık sistemlere dönüştürmeli, aynı zamanda mesleki gelişim açısından öğretmenlere fırsatlar sunmak ve öğretim performansını artıracak ortamlar oluşturmalıdır (Özmen ve Batmaz, 2006). Bunları gerçekleştirmek isteyen yöneticiler belli özelliklere sahip olmalıdır; iletişimi örgüt içinde etkili ve düzenli şekilde tesis etmek, örgüt içi çıkabilecek çatışmaları yönetme, örgüt amacı doğrultusunda örgüt üyelerini yönlendirebilme, takım çalışması ve işbirliğini artırma, aidiyeti sağlama ve örgütün işleyişini denetleme gibi özelliklere ve yeteneklere sahip olmalıdır.

Günümüzde eğitim ve öğretimde daha kaliteli bir düzeye ulaşmak için öğretmenlere belirli konularda rehberlik etmek gerekli bir hale gelmiştir. Bu gereklilik öğretmenlerin aldıkları eğitimlerin yeni gelişmeler karşısında zayıf kalması sonucunda ortaya çıkar (Can ve Gündüz, 2016). Bazı durumlarda ise, öğretmenlerin yapmak istedikleri ve yaptıkları farklı olabilmektedir. Böyle durumlarda asıl yapmak istenilene yönelik rehberlik yapılmalıdır. Bu aşamada rehberlik hizmetini verecek olan kişi gereken özelliklere sahip olmalıdır. Doğru yapılan rehberlik sayesinde öğretmenlerin öğretebilme yetkinliği artar, bu da yapılan eğitimin öğrencide daha anlamlı olması ve etkililiğinin artmasını sağlar (Can ve Gündüz, 2016).

Denetleme ve mesleki gelişimi amaçlayan faaliyetler birbirini tamamlayan süreçlerdir (Demirtaş ve Akarsu, 2016). Denetimde sürecin içinde tutulması gereken öğretmenlerin süreçte etkin şekilde yer almamalarının en önemli sorunlardan biri olduğu söylenebilir. Yapılan yeni düzenlemeyle müdürlere verilen denetim sürecinin ne sonuçlar ortaya çıkaracağı ve öğretmenlerin yeni denetim düzenine ilişkin tutumlarının belirlenmesi

müdürlere denetim sürecinde yol gösterici olacaktır (Demirtaş ve Akarsu, 2016). Bu sebepten dolayı denetime ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi çok daha önemli hale gelmiştir.

Öğretmenlerin sunduğu eğitim hizmetlerinin ve süreçlerinin değerlendirilmesi sonunda varılan sonuçların onların yetiştirilmesinde, öğretmenlerin iş hayatına katılımında, öğretmenler için hazırlanan eğitimlerde, öğretmenlerin kariyerinde, onlara verilecek ödüllerin ne şekilde değerlendirmeler sonunda verileceğinde yol gösterici olmaktadır (Akşit, 2006). Öğretim süreçlerinin yakından izlenmesi eğitimin amaçlarına hızlı ulaşılması ve öğretmene rehberlik edilmesi bakımından önemlidir. Aynı zamanda öğretmenin yaptıkları eğitimin kalitesini ve verimliliğini artırma konusunda önemli bir paya sahiptir.

Denetleme yapılırken öğretmen ve denetleyen arasında güven oluşturulmalıdır. Denetleyen öğretmene karşı saygılı olmalı, iyi niyetli olmalı süreçten başka gayeler için faydalanmamalı, rehberlik yapmalı, öğretmenin doğal davranabileceği bir ortam oluşturmalı, sorgulama tarzından uzak durmalı ve süreci aceleyle değerlendirmemelidir (Altındağ, 2007). Öğretmen denetleme esnasında kendini kolayca ifade etmeli ve denetleyen de bunu dinlemelidir. Denetleme sürerken denetleyicinin tutumu öğretmenin davranışlarını etkilemektedir. Denetmen özellikle yargılama ve emir vermeden uzak olmalı süreçte yol gösteren, ikili ilişkilere önem veren ve yardım edici tutum içinde olmalıdır.

Öğretmenlerin mesleki ilerlemeleri ve seviyeleri birbirlerinden farklıdır. Denetim, eğitimcilerde istenilen şekilde davranış geliştirmek için büyük öneme sahiptir (Ersan, 1987). Öğretmenin performansı değerlendirilirken amaç öğretmeni daha başarılı olması için etkileyebilmektir. Denetleyen kişi, öğretmenlerin sorunlarını çözmek için danışacağı kişi olmalıdır.

Öğretmenlerin denetimle ilgili değerlendirmeleri büyük çoğunlukla geçen zamanda karşılaştıkları denetimle ilgili uygulamalardır. Öğretmenlerin önceden tanık oldukları hayal kırıklığı, inkar, aşırı kontrol edilme hissi ve yarış etme ile sembolleşen denetim yaşantıları öğretmenlerin birçoğunun denetime karşı endişeli ve şüphe ile bakmasına sebep olmaktadır (Sünbül ve İnandı, 2005). Ayrıca öğretmenlerin diğer kurumlarda ve kendi kurumunda çalışan meslektaşlarının denetimle ilgili olumsuz deneyimlerinin etkisinden kurtulamamaktadır.

Denetmenin lider davranışı göstermesi önemlidir. Denetmen bir lider olarak, denetlediği eğitimcilerin beklentilerini anlamalı, kişisel beklentilerle örgüt beklentilerinin ilişkilendirebilmeli, beklentileri gerçekleştirerek bireylerin bağlılıklarını artırmalı ve nu sayede kaliteyi artırmalı, okulu amaçlarına taşımalıdır (Memişoğlu ve Gülen, 2007). Denetmen ilk olarak okulu, çalışanları ve yöneticileri tanımakla işe başlamalıdır. Denetimin sağlıklı olması öncelikle denetmenin tutumuyla ilişkilidir. Tek taraflı gözlem ya da bilgi alarak yapılan bilgi almanın öğretmeni tam olarak tanımada zayıf kalacağı söylenebilir. Öğretmeni tanımanın en uygun yolu koşulsuz kabulü benimseyen, içten ve inandırıcı bir tutum takınmaktan geçmektedir (Memişoğlu ve Gülen, 2007). Bu tutuma sahip lider/denetmen öğretmenin beklentilerini anlamasını kolaylaştırır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Erdem ve Eroğlu'nun (2012) Denizli ilinde yaptıkları araştırmada, sınıf öğretmenlerine göre müfettişlerin ders denetiminde öğretmenlere karşı tutumlarını incelemiştir. Çalışmalarında, Murat Demir (2009) tarafından geliştirilen dörtlü derecelendirilmiş Likert tipi "İlköğretim Müfettişlerinin Ders Teftişlerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi Anketi"ni kullandıkları araştırmalarında ulaştıkları bulgulara göre, öğretmenlerin mesleki kıdemleri dikkate alındığında, öğretmenlerin, ders denetiminde müfettişlerin öğretmene yönelik tutumlarına dair tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark söz konusu iken buna karşılık öğretmenlerin cinsiyetleri, mezun oldukları okul türleri ve yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığını ifade etmektedirler. Araştırma sonuçlarına göre, 0-9 yıllı 10-19 yıl ve 20-29 yıl grupları arasında anlamlı bir fark mevcuttur. Öğretmenlerin katılıma düzeyleri 10-19 ve 20-29 yıl grubundaki öğretmenlerin 0-9 yıl grubundakilere göre daha yüksektir. Bunun nedeninin müfettişlerin kıdemi fazla olan öğretmenlerin az olanlara göre daha başarılı bulmalarından kaynaklanabileceğini belirtmişlerdir.

Gündüz'ün (2010) İstanbul İli Bağcılar İlçesinde yaptığı araştırmada, ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin, ilköğretim müfettişlerinin, rehberlik, teftiş ve olumlu duygular geliştirmelerine ilişkin tutumlarını incelemiştir. Çalışmalarında, Sumbül ve İnandı (2005) tarafından geliştirilen beşli derecelendirilmiş Likert tipi "İlköğretim ve Lise Öğretmenlerinin, İlköğretim ve Bakanlık Müfettişlerine İlişkin Tutumlarını Belirlemeye Yönelik Ölçek"i kullandıkları araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, tutumlara yaşa göre bakıldığında, rehberlik ve olumlu duygular boyutunda fark bulunmamış; teftiş boyutunda ise farklılık bulunmuştur. Fark "56 ve üstü" ve "41-45" yaş

grupları arasındadır. Teftiše ilişkin tutumda “56 ve üstü” yaşta olanlar “41-45” yaşta olanlara göre daha olumlu düşünmektedirler. Aynı araştırma incelendiğinde cinsiyet, kıdem ve eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

Zembat ve Doğan’ın (2014) İstanbul’un Avrupa Yakası’nda yaptığı araştırmada, okul öncesi öğretmenlere göre denetim süreçlerinde denetmen tutumlarını incelemiştir. Çalışmalarında, Zembat ve Doğan (2014) tarafından geliştirilen üçlü derecelendirilmiş Likert tipi “Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinin Denetim Süreçlerinde Denetmen Tutumları Anket Formu-öğretmenler için” ölçeğini kullandıkları araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, öğretmenlerin yaşları ve mesleki kıdem yıllarına göre ölçeğe verdikleri bazı cevaplar ile tutumlarına dair görüşleri arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.

Deniz ve Saylık’ın (2018) Siirt İli Kurtalan İlçesinde yaptığı araştırmada, okul müdürleri ve öğretmenlerin, öğretimin denetimine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışmalarında, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunu kullandıkları araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, öğretim alanında denetimin gerekli olduğunu, denetiminin gerçekleşmesinde bazı problemlerin olduğunu belirtmişler ve müdürlere denetim konusunda eğitimlerden faydalanmalarının, denetim yaparken alanın uzmanı olan kişilerden ve zümrelerden yardım alınmasının denetime katkı sağlayacağı vurgulanmıştır.

Can ve Gündüz’ün (2016) İstanbul İli Maltepe İlçesinde yaptığı araştırmada, öğretmenlerin denetmenlerin yaptığı rehberlikten faydalanma düzeylerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışmalarında araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formunu kullandıkları araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, öğretmenler denetmenlerin yaptığı rehberlikten yeterince faydalanamadıklarını ve bunun karşılaşılan problemlerin çözümünde yarar sağlamadığı görülmüştür, rehberlik işlevinin okul müdürleri tarafından yerine getirilmesi gerektiği ve müdürlerin bu konuda donanımlı olmaları gerektiği vurgulanmıştır.

Demirtaş ve Akarsu’nun (2016) Malatya İlinde yaptığı araştırmada, öğretmen görüşlerine göre maarif müfettişleri yerine okul müdürlerinin öğretmen teftişi yapacak olmasına ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışmalarında araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formunu kullandıkları araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, öğretmenlerin müfettişlerin yaptığı uygulamaları olumsuz buldukları, onun yerine kaygıların olmasına rağmen müdür tarafından yapılacak teftişi olumlu gördükleri

vurgulanmıştır. Dündar'ın (2005) yaptığı ilköğretim okullarında görevli denetim geçirmiş öğretmenlerin tutumları ile kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiştir. Öğretmenlerin kıdemleri artıkça tutumları daha olumlu olmaktadır. Yapılan araştırmada aynı zamanda ilköğretim okullarında görevli denetim geçirmiş öğretmenlerin tutumlarında öğretmenlerin mezun oldukları okul programlar arasında anlamlı bir ilişkiye ulaşılmamıştır. İlköğretim okullarında görev yapan denetim geçirmiş öğretmenlerin, mezun oldukları okul program türü, denetim geçirmeye karşı tutumlarını etkilememektedir.

Ateş'in (2007) Malatya ili Merkez ilçesinde yaptığı araştırmada, öğretmen görüşlerine göre denetim sürecinden beklentileri ve bunların gerçekleşme düzeyine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Çalışmasında araştırmacı tarafından geliştirilen beşli derecelendirilmiş Likert tipi ölçek kullandıkları araştırmasında ulaştığı bulgulara göre,, ilköğretim okullarında görev yapan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre denetime daha çok önem verdiklerini ve denetim yapanlardan daha çok destek alma beklentisinde olduklarını sonucuna varmıştır.

Uygun'un (2006) İzmir İli merkez ilçelerde yaptığı araştırmada, öğretmen görüşlerine göre ilköğretim okulu öğretmenlerinin, ilköğretim denetmenlerinin etkileme davranışlarını gösterme düzeylerine ilişkin algılarını incelemiştir. Çalışmasında Sarıtaş (1991) tarafından geliştirilen beşli derecelendirilmiş Likert tipi ilköğretim okulu müdürleri ve ilköğretim denetmenlerinin ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenleri etkileme düzeyi anketini kullandıkları araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında algı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Gökalp'in (2010) Mersin İli merkez ilçelerde yaptığı araştırmada, öğretmen görüşlerine göre ilköğretim müfettişlerinin öğretmen denetimlerinde eğitim-öğretim ile ilgili denetim görevlerini yerine getirme derecesine ilişkin algıları incelenmiştir. Çalışmada ulaşılan bulgulara göre, kadın ve erkeklerin algı düzeyleri benzer bulunmuştur. Yıldırım'ın (2007) yaptığı araştırmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin ders denetimi uygulaması etkinliklerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Kavas'ın (2005) Denizli İli merkez ilçelerinde yaptığı araştırmada, öğretmen görüşlerine göre müfettişlerin denetim davranışlarına ilişkin öğretmenlerin algı ve beklentileri incelenmiştir. Çalışmasında kendisi tarafından geliştirilen beşli derecelendirilmiş Likert tipi İlköğretim Müfettişlerinin Denetim Davranışlarına İlişkin

Öğretmen Algı ve Beklentileri Anketi'ni kullandığı araştırmalarında ulaştığı bulgulara göre, öğretmenlerin cinsiyetlerine ve kıdemlerine göre cevapları benzerdir. Anlamli bir farka ulaşılmamıştır.

Aslanargun ve Tarku'nun (2014) Düzce, Sakarya ve Zonguldak illerinde yaptığı araştırmada, öğretmen görüşlerine göre müfettişlerin yaptığı mesleki denetim ve yine müfettişlerin sunmasını bekledikleri rehberliğe ilişkin algıları incelenmiştir. Çalışmasında kendisi tarafından oluşturulan altı adet açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formunu kullandığı araştırmasında ulaştığı bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunun yapılmakta olan denetim ve rehberlik ile bunu yapan müfettişlere karşı tutumlarının ve davranışlarının olumsuz yönde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müfettişlerin denetim sürecinde yapıcı olmaları ve rehberlik etmeleri gerektiğini, denetim için ayrılan zamanın yeterli olmadığını, denetleyicilerin ve denetleme için kullanılan sistemin rehberlik kısmının göz ardı edildiğine yönelik ifadeler dikkat çekmektedir.

Akşit'in (2006) Balıkesir- Bigadiç ilçesinde yaptığı araştırmada, eğitimcilerin performans değerlendirme hakkındaki görüşlerini belirlemeye çalışılmıştır. Çalışmasında kendisi tarafından literatür taraması yapılarak oluşturulan beşli derecelendirilmiş Likert tipi 42 sorudan oluşturulan ölçeği kullandığı araştırmasında ulaştığı bulgulara göre, performans değerlendirme sürecinde öğretmenlerin amaçlananlar hakkında kararsız düzeyde tutuma sahip olduklarını ve performans değerlendirmeye ilişkin sürece güvenmedikleri gözlenmiştir. Öğretmenlerin değerlendirme uygulaması ve değerlendirmeye dair amaçlar hakkında endişeli oldukları sonucuna varılmıştır.

Aypay'ın (2010) 40 ilde görev yapan denetçilerin katılımıyla yaptığı araştırmasında, denetçilerin profillerine yönelik görüşlerini incelenmiştir. Çalışmasında Balcı ve Yılmaz (2005) tarafından geliştirilen yönetici profilini belirlemeye yönelik ölçeği denetmenlere göre düzenleyerek oluşturduğu ölçekle ulaştığı bulgulara göre, denetçiler kendilerinin formal eğitim yoluyla eğitilmeleri gerektiğini; belli aralıklarla ve geniş anlamda eğitimlere ihtiyaç duyduklarını; rehberlik etmede, liderlik yapmada ve karşısındakilerle iletişim kurmada ve teknolojinin kullanımında kendilerinin geliştirme arzusunda olduklarını; çalışma sürelerinin çok azını eğitim ve öğretime ayırabildiklerini belirtmişlerdir.

Göktaş'ın (2008) Kırıkkale il merkezinde yaptığı araştırmasında, ders denetiminde denetmenlerin yeterliliklerini incelemiştir. Çalışmada, MEB' in Öğretmen Teftiş

Formundan yararlanılarak araştırmacı tarafından oluşturulan beşli derecelendirilmiş Likert tipi ölçeğin kullandığı araştırmasında ulaştığı bulgulara göre, okul müdürleri için yapılan değerlendirme kısmında, öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılık gözlenmiştir (erkekler kadınlara göre, okul müdürlerinin yeterliliklerini geręekleřtirmelerinin daha üst düzeyde olduklarını söylemişlerdir), ödöl alma duruna göre farklılık gözlenmemiştir, öğretmenler müdürlerin müfettişlere göre daha yeterli olduklarını belirtmişler, mezun olunan bölüme göre fen edebiyat fakóltesinden mezun olanlar müdür yeterliliklerini daha olumlu değerlendirmiştir.

Altun ve Memişoğlu'nun (2008) iki ilde yaptıkları araştırmada, müfettiş, yönetici ve öğretmen görüşlerine göre performans değerlendirme ilişkin algıları incelenmiştir. Çalışmada, araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu sorulardan ulaşılan sonuçlara göre, katılımcıların tümünün ortak görüşü olarak, halihazırdaki denetim modeli ihtiyaçlara yeteri kadar cevap veremediğini; tarafsız bir denetim modeline gereksinim olduğunu ve bunun performans değerlendirme ile ulaşılacağını; denetim modelinde veli ve öğrencinin yer almaması gerektiğini; rehberliğin denetimde önemli yer tutması gerektiğini; birden fazla veri kaynağından yararlanılarak yapılan denetimin okul örgütünde çatışmalara sebep olabileceğinin belirtmişlerdir.

Özmen ve Batmaz'ın (2006) Elazığ il merkezinde yaptıkları araştırmada, öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin denetimdeki etkiliklerine ilişkin fikirleri incelenmiştir. Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen beşli derecelendirilmiş Likert tipi 41 sorudan oluşturulan ölçeğin kullanıldığı araştırmada ulaştıkları bulgulara göre, katılımcı öğretmenlerden sınıf öğretmenleri ve çalışma yılı yüksek olanlar denetim sürecinden istedikleri cevabı alamadıklarını belirtmişlerdir.

Yeşil ve K1ıř'ın (2015) Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde yaptıkları araştırmada, öğretmenlerin müdürlerin yaptıkları ders denetimine dair fikirlerinin incelenmiştir. Çalışmada, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı araştırmada ulaştıkları bulgulara göre, müdürlerin ders denetiminde büyük çoğunlukla ders sunumunu önemsemediği ayrıca, öğretmenle yapılan denetimin kendilerine olumlu yönde katkı sağladığını belirtmişlerdir. Denetimin öğretmenlerin eksiklerini tespitinde fayda sağladığı görüşü öne çıkmıştır.

Memişoğlu ve Gülen'in (2007) Bolu İl Merkezinde yaptıkları araştırmada, öğretmenlerin fikirlerine göre müfettişlerin liderlik davranışlarına ilişkin görüşleri

incelenmiştir. Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen beşli derecelendirilmiş Likert tipi 25 sorudan oluşturulan ölçeğın kullarıldığı araştırmada ulaştıkları bulgulara göre, öğretmenler, müfettişlerin liderlik özelliklerini kısmen ortaya koyduklarını belirtmişler; öğretmenlerin algılarında cinsiyet ve kıdem açısından bir fark olmadığı sonucu elde edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Çalışma, 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılında Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumlarının genel anlamda hangi düzeyde olduğunun incelendiği betimsel bir araştırmadır ve tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmiş veya mevcut koşulları tanımlamak için tasarlanmış bir araştırma yöntemidir. Geleneksel anket modelinde, birçok unsurdan oluşan bir evrende, evren hakkında genel yargılarda bulunmak için tüm evreni veya ondan türetilmiş bir dizi örneği veya örneği taramak gerekir (Karasar,2007).

3.2. Evren ve Çalışma Grubu

Evren, araştırılan konuyu meydana getiren bütün unsurları içeren bir yapıdır (Arık, 1992; Özen ve Gül, 2007). Çalışmanın evreni Denizli İli Merkezefendi İlçesinde görev yapan öğretmenlerden oluşmuştur. Evren, her bireye ulaşmak için fazla büyükse araştırma yapılırken daha fazla zaman, emek ve maddiyata ihtiyaç vardır. Bu yüzden doğru yöntemlerle seçilmiş bir örnekleme çalışmak daha faydalı olacaktır. Örneklem, evreni temsil eden farklı yöntemlerle evrenin unsurlarından seçilen gruptur (Özen ve Gül, 2007). Araştırmanın çalışma grubunu, 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılında Merkezefendi’de görev yapan ve farklı demografik özelliklere sahip 225 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenler seçilirken gönüllülük esasına göre katılmak isteyenler arasından tercih edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin bilgiler Tablo 3.1.’de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler (Frekans ve Yüzde Değerleri)*

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	131	58,2
	Erkek	94	41,8
	Toplam	225	100
Yaş	20-35	116	51,6
	36-50	92	40,8
	51-65	17	7,6
	Toplam	225	100
Kıdem	5 Yıldan Az	41	18,2
	6-10 Yıl	87	38,7
	11-15 Yıl	36	16
	16 Yıl ve Üzeri	61	27,1
	Toplam	225	100

(devamı arkadadır)

Tablo 3.1. *Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler (Frekans ve Yüzde Değerleri)*
(Devamı)

Değişken		f	%
Görev Yaptıkları Kademe	Okul Öncesi	12	5,3
	İlkokul	56	24,9
	Ortaokul	83	36,9
	Lise	74	32,9
	Toplam	225	100
Eğitim Düzeyi	Lisans	195	86,7
	Lisansüstü	29	12,9
	Doktora	1	0,4
	Toplam	225	100

Tablo 3.1. bakıldığında çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre 131’i (%58,2) kadın, 94’ü (%41,8) erkek; yaşlarına göre 116’sı (%51,6) 20-35 yaş, 92’si (%40,8) 36-50 yaş, 17’si (%7,6) 51-65 yaş aralığında; kıdemlerine göre 41’i (18,2) 5 yıldan az, 87’si (%38,7) 6-10 yıl, 36’sı (%16) 11-15 yıl, 61’i (%24,1) 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip; görev yaptıkları kademelere göre 12’si (%5,3) okul öncesi, 56’sı (%24,9) ilkokul, 83’ü (%36,9) ortaokul, 74’ü (%32,9) lise kademesinde görev yapan; eğitim düzeylerine göre 195’i (%86,7) lisans, 29’u (12,9) lisansüstü, 1’i (%0,4) doktora mezunu öğretmenlerden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada problem cümlesinde ve alt problemlerde sorulan soruların cevaplarını bulabilmek amacıyla gerekli olan verileri elde edebilmek için Gündüz, Elma ve Aslan (2018) tarafından geliştirilen, beşli likert tipi derecelendirme “Denetime İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, “Denetimin Örgüte Etkisi” (9 madde), “Denetimin İşgörene Etkisi” (14 madde) ve “Denetimin İlişkilere Etkisi” (6 madde) alt boyutlarını içeren toplam 29 tutum maddesinden oluşmaktadır. Ölçekteki maddelere ilişkin dereceler hiç, az, orta, çok ve pek çok şeklinde ifade edilmektedir. Bu ölçeğin orijinal halinin uygulanmasından sonra ulaşılan Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ,95 olmuştur. Ölçekler için bulunan güvenirlik katsayısı ,70 ve üstü olası halinde elde edilen puanların güvenirliği genel manada yeterli olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2007; akt. Eroğlu, 2012).

Bu araştırmada verilerin elde edilmesi için kullanılan söz konusu ölçekten elde edilen ölçme sonuçlarına ait Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı ,97 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten elde edilen ölçme sonuçlarına ait Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayıları arasında küçük de olsa bir fark olduğu saptanmıştır. Söz konusu fark aynı

ölçeğin farklı bir zamanda farklı iki örneklem grubuna uygulanması ve iki farklı örneklemden elde edilen ölçme sonuçlarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Kısacası ölçme aracının uygulanacağı örneklem değiştiğinde farklı güvenilirlik katsayılarının ortaya çıkması söz konusu olabilir.

Tablo 3.2. *Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's Test of Sphericity Değerleri*

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		,966
Bartlett's Test of Sphericity	χ^2	6892,080
	df	406
	p	,000

Faktör analizi yapmak için gerekli olan birinci şart değişkenler arasında ilişkinin, korelasyonun var olmasıdır (Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2018). Bartlett küresellik testi, değişkenler arasında yeterli korelasyon var olup olmadığını verir. Uygulama sonucunda yapılan analizde Bartlett testinin $p = 0,000 < ,05$ küçük olduğundan faktör analizi yapılabilir (Tablo 3.2). KMO örnekleme yeterliliği değişkenlerin ilişkisinin faktör analizine uygunluğunu analiz eder (Durmuş, Yurtkoru ve Çinko, 2018). Uygulama sonucunda yapılan analizde KMO değeri ,966 olduğundan değişkenlerin faktör analizine uygunluğu mükemmel seviyededir (Tablo 3.2).

Tablo 3.3. *Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları*

Madde	Döndürme Sonrası Faktör Yükleri			Ortak Faktör Varyansı	Madde Toplam Korelasyonu (Toplam)	Madde Toplam Korelasyonu (Alt Faktör)
	Faktör1	Faktör2	Faktör3			
M15	,669			,596	,681	,719
M16	,763			,732	,773	,820
M17	,787			,754	,791	,833
M18	,739			,647	,708	,767
M19	,725			,628	,693	,746
M20	,733			,639	,711	,745
M21	,775			,700	,745	,782
M22	,791			,745	,775	,809
M29	,725			,629	,698	,750
M1		,738		,628	,653	,686
M2		,673		,673	,748	,776
M3		,783		,728	,720	,765
M4		,706		,697	,739	,794
M5		,720		,697	,742	,784
M6		,634		,660	,741	,777
M7		,576		,591	,690	,729
M8		,644		,661	,751	,780

(devamı arkadadır)

Tablo 3.3. *Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları (Devamı)*

Madde	Döndürme Sonrası Faktör Yükleri			Ortak Faktör Varyansı	Madde Toplam Korelasyonu (Toplam)	Madde Toplam Korelasyonu (Alt Faktör)
	Faktör1	Faktör2	Faktör3			
M9		,581		,632	,721	,765
M10		,594		,624	,721	,761
M11		,602		,690	,774	,806
M12		,533		,539	,678	,701
M13		,435		,581	,701	,713
M23		,400		,705	,766	,754
M14			,628	,504	,262	,514
M24			,802	,649	,281	,703
M25			,819	,678	,290	,718
M26			,842	,718	,321	,754
M27			,850	,742	,371	,775
M28			,723	,529	,155	,595
Açıklanan Varyans: 1. Faktör: 29,75 2. Faktör: 22,42 3. Faktör: 13,00						
Açıklanan Toplam Varyans: 65,17						

Büyüköztürk (2002), ölçekteki maddelerin bir faktörle ilişkisinin yüksek olması durumunda, maddelerin bir arada kavramsal yapıyı ölçtüğü söylenebilir. ,40 üzerinde bir faktör yük değerine sahip olunması yeterli bir ölçüt olduğu anlamı çıkarılabilir (Gündüz ve diğ., 2018). Tablo 3.3 incelendiğinde maddelerin faktör yüklerinin çoğunluğu ,50 değerinin üzerindedir. Yalnızca 23. Maddenin değeri ,40'dır. Faktör yükleri birinci faktörde ,791-,669, ikinci faktörde ,783-,400 ve üçüncü faktörde ise ,850-,628 aralıklarında bulunmuştur (Tablo 3.3). Ortak faktör varyansının hesaplanması çok faktörlü çalışmalarda gereklidir (Büyüköztürk, 2002). Ölçek maddeleri üzerinde yapılan analizlere göre en düşük ortak faktör varyansı $h^2 = ,504$ 'dür. Madde ortak varyans değerlerinin ,20 değerinden fazla olan maddelerin değişkenler arasında homojenliğin varlığını gösterir (Gündüz ve diğ., 2018). Madde toplam korelasyonu analizi, uygulanacak olan ölçeğin iç tutarlılığına ilişkin değerlendirme yapmak amacıyla yapılır ve madde toplam korelasyonu değerinin yüksek olması durumunda o maddenin ölçülen yapıya yüksek uyum sağladığını belirtir; madde toplam korelasyon değeri için ölçüt değeri ,30 ve üstüdür (Özdamar, 2004; akt. Altuntaş ve Baykal, 2010). Ölçek maddeleri üzerinde yapılan analizlere göre madde toplam korelasyonu değerlerinin ,833-,155 arasında değiştiği görülmektedir (Tablo 3.3).

Tablo 3.3. 'e bakıldığında ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek üzere yapılan açımlayıcı faktör analizinden üç boyutun birlikte açıkladıkları toplam varyans oranı % 65,17; Tablo 3.4. 'e bakıldığında ise yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ($\chi^2 /sd=1,96$) değeri modelim uyumunun iyi olduğunu göstermektedir (Gündüz ve diğ., 2018).

Tablo 3.4. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçlarından Elde Edilen Uyum İyiliği Değerleri

Ölçek	χ^2	sd	χ^2/sd	p	AGFI	GFI	CFI	NNFI	SRMR	RMSEA
	733,10	374	1,96	.000	.88	.90	.99	.98	.04	.05

Tablo 3.4'e bakıldığında yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda kuramsal ki kare değerinin serbestlik derecesine oranı $2\chi^2/sd = 1,96 \leq 5$ olduğu görülmektedir; bu sebeple modelin iyi uyum gösterdiği söylenebilir; RMSEA uyum indeksi $p = ,000 < ,05$ çok iyi uyum gösterdiğini ve diğer uyum indeksi değerlerinin de kabul edilebilir seviyede olduğu gözlenmektedir (Gündüz ve diğ., 2018). AGFI değeri, bire ne kadar yaklaşırsa model uyumu o kadar iyi olur. GFI değeri ,90'dan fazla olması durumunda gözlenen değişkenler arasında yeterince kovaryansın hesaplandığı; SRMR değeri sıfıra yaklaştıkça daha iyi uyum görüldüğü anlamına gelmektedir. CFI (Karşılaştırmalı uyum indeksi) ve NNFI (normlaştırılmamış uyum indeksi) değerleri ,95'ten fazla olduğu görülmektedir ve değerler kabul edilebilir seviyededir.

Tablo 3.5. Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Boyutlarının Özdeğerleri ve Açıkladıkları Varyans Yüzdeleri

Faktör	Başlangıç Özdeğerleri			Açıklanan Varyans		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %
1	18,319	63,168	63,168	18,319	63,168	63,168
2	1,516	5,228	68,395	1,516	5,228	68,395
3	1,019	3,513	71,908	1,019	3,513	71,908

Özdeğer, bir faktör tarafından açıklanan toplam varyansı gösterir (Karagöz ve Kösterelioğlu, 2008). Özdeğeri 1'den büyük olan faktörler analize dahil edilirler (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2007). Yapılan faktör analizinde 1'den büyük üç bileşen olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 3.5). Sonuç olarak Denetime İlişkin Tutum Ölçeği üç faktöre sahip bir ölçektir. Yapılan analiz sonucunda birinci boyutun 18,319, ikinci boyutun 1,516 ve üçüncü boyutun 1,019 değer aldığı ve ölçeğin özdeğeri 1'den büyük üç boyuttan meydana geldiği görülmektedir (Tablo 3.5). Ayrıca Faktör 1'in öz değeri ve Faktör 2'nin özdeğeri arasındaki büyük bir fark vardır. Bu farkın boyutu ölçeğin yalnızca bir psikolojik yapıyı ölçtüğünün bir işareti olarak görülmektedir. Bu farkın boyutu ölçeğin de tek bir zihinsel yapıyı ölçtüğünün bir işareti olarak görülmektedir (Yaşar, 2014). Ulaşılan bu sonuç, ölçeğin yapı geçerliliği olduğuna dair bir delil olarak görülebilir (Gelbal, 1994; akt. Yaşar, 2014). Açıklanan varyans oranına bakıldığında birinci boyut

varyansın %63,168'ini, ikinci boyut varyansın %5,228'ini ve üçüncü boyut varyansın %3,513'ünü; toplamda üç alt boyutta varyansın toplam % 71,9'unun açıklandığı görülmektedir (Tablo 3.5).

Tablo 3.6. *Denetime İlişkin Tutum Ölçeği'nin Madde Faktör Yük Değerleri*

Madde	Faktör1	Faktör2	Faktör3
M19	,800		
M7	,783		
M2	,762		
M17	,745		
M18	,738		
M11	,720		
M1	,704		
M6	,686		
M4	,682		
M5	,681		
M29	,641		
M3	,636		
M21	,611		
M23	,602		
M15	,593		
M10	,581		
M13		,854	
M14		,843	
M24		,746	
M20		,687	
M8		,679	
M27		,678	
M28		,676	
M22		,673	
M12		,617	
M26		,613	
M16		,586	
M9			,754
M25			,730

Tablo 3.6'ya bakıldığında ölçeğin faktör yük değerlerinin tümünün ,50'ten büyük olduğu ve tüm maddelerin yeterli faktör yüküne sahip olduğunu göstermektedir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanması aşamasında araştırmacı, çalışma grubunda yer alan öğretmenlere öncelikle bir yapılandırma çalışması yapmış; araştırma hakkında bilgi vermiş, ölçekleri yalnızca yanıtlamaya istekli olanlara dağıtmış ve verilecek doğru cevapların engellenmemesi adına ölçeklerin üzerine isim yazmamalarını rica etmiştir. Uygulama süresi olarak otuz dakika süre verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Ölçekten ulaşılan verilerin değerlendirilmesinde SPSS Statistics 22 programı kullanılmıştır. Ölçekteki maddelere verilen yanıtlar alt problemlere uygun şekilde programa kodlanmıştır. Ölçekte bulunan maddelerin cevapları hiç (1), az (2), orta (3), çok (4) ve pek çok (5) şeklinde kodlanmıştır. Ölçekteki “Denetim işgörenlerde bilgi saklama eğilimi doğurur.” ve “Denetimin varlığı işgöreni rahatsız eder.” hiç (5), az (4), orta (3), çok (2) ve pek çok (1) şeklinde kodlanmıştır. Ölçek kullanılarak elde edilen veriler betimsel istatistik (yüzde, frekans, ortalama, standart sapma), normal dağıldığından t-testi ve tek yönlü varyans analizi (anova) ile analiz edilmiştir. Denetime İlişkin Tutum Ölçeğinden elde edilen puanların gruplar arasında anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemede iki ortalama arasındaki farkın anlamlılığını için normal dağılan verilerde “t testi”, ikiden fazla ortalama arasındaki farkın anlamlılığını için normal dağılan verilerde “Tek Yönlü Varyans Analizi”, farklı özelliği paylaşanlar arasındaki farkı ve bu farkın kimler arasında olduğunu ortaya koymak amacıyla Scheffe ve LDS testleri uygulanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu kısımda, önceden belirlenen alt sorular cevaplanmakta ve bulgular tartışılmaktadır.

4.1. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumları genel anlamda hangi düzeydedir?

Araştırmanın birinci alt problemi “Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumları genel anlamda hangi düzeydedir?” şeklinde ifade edilmiş olup bu soruya cevap verebilmek için ölçekte yer alan derecelere karşılık gelen aralık genişlik katsayılarının hesaplanması ve aralık değerleri hesaplandıktan sonra ise her bir aralığa yüklenecek olan anlamların belirlenmesi gerekiyor. Ölçekteki aralık genişlik katsayısını hesaplamak için *Ölçek aralık genişlik katsayısı* = $\frac{K-1}{K}$ ifadesi kullanılmıştır. K aralık sayısını göstermektedir. *Ölçek aralık genişlik katsayısı* = $\frac{5-1}{5} = 0,80$ çıkmıştır.

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Ölçeğinin Aralık Genişlik Katsayısı

Çok olumsuz yaklaşım	Olumsuz yaklaşım	Nötr yaklaşım	Olumlu yaklaşım	Çok olumlu yaklaşım
0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
1.0	1.8	2.6	3.4	4.2
				5.0

Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik tutumları genel anlamda hangi düzeyde olduğunu belirlemek amacıyla ilk olarak ölçeğe ait aralık genişlik katsayısı (Tablo 4.1) ve ardından öğretmenlerin katılım düzeylerine ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır (Tablo 4.2.).

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Frekans Değerleri

Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutumları	Frekans	%	Katılım Düzeyi
1.00-1.80	13	5,8	Hiç
1.81-2.60	19	8,4	Az
2.61-3.40	77	34,2	Orta
3.41-4.20	96	42,7	Çok
4.21-5.00	20	8,9	Pek Çok
Toplam	225	100	

“Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri” açısından öğretmenlerin fikirleri %5,8’i “Hiç”, %8,4’ü “Az”, %34,2’si “Orta”, %42,7’si “Çok”, %8,9’u “Pek Çok” şeklindedir (Tablo 4.2.).

Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeylerinin ölçek maddelerine göre analiz edilmesi için betimsel istatistik (yüzde, frekans, ortalama, standart sapma) yöntemlerinden yararlanılmıştır (Tablo 4.3.).

Tablo 4.3. *Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanları (Ölçek Maddelerine Göre)*

Madde No	Madde	N	\bar{x}	ss	Anlamı
Mad.8	Denetim planlı çalışmaya sevk eder	225	3,76	,91	Çok
Mad.13	Denetim eksiklerin görülmesine yardımcı olur	225	3,71	,88	
Mad.14	Denetim işgörenin kendine çeki düzen vermesini sağlar	225	3,65	,93	
Mad.24	Denetim hataları görmeye yardımcı olur	225	3,58	,96	
Mad.28	Denetim kurumun başarısını olumlu etkiler	225	3,43	,97	
Mad.22	Denetim işgörenin dinamik olmasını sağlar	225	3,41	1,02	Orta
Mad.3	Denetim daha duyarlı olmayı sağlar	225	3,39	,96	
Mad.26	Denetim kurumun etkililiğini artırır	225	3,39	1,00	
Mad.10	Denetim örgütü geliştirir	225	3,38	,88	
Mad.20	Denetim işgöreni araştırmaya sevk eder	225	3,37	1,03	
Mad.12	Denetim işgöreni bilmediği konularda aydınlatır	225	3,36	,99	
Mad.5	Denetim işgörenin yenilenmesine yardımcı olur	225	3,36	1,01	
Mad.27	Denetim ürünün verimini artırır	225	3,35	,99	
Mad.4	Denetim sürecin bütünü görmeyi sağlar	225	3,34	,96	
Mad.1	Denetim iş sürecini zenginleştirir	225	3,33	,87	
Mad.11	Denetim işgöreni geliştirir	225	3,32	,98	
Mad.23	Denetim iş yapma kapasitesini geliştirir	225	3,32	1,07	
Mad.15	Denetim yeniliklerin tanınmasına yardımcı olur	225	3,30	,98	
Mad.29	Denetim kurumun saygınlığını artırır	225	3,28	1,13	
Mad.25	Denetimin varlığı işgöreni rahatsız eder	225	3,26	,93	
Mad.21	Denetim işgörene mesleki yardımda bulunur	225	3,24	1,00	
Mad.16	Denetim işgöreni görevine karşı güdüler	225	3,24	1,01	
Mad.18	Denetim işgörene doğru yolu gösterir	225	3,21	,95	
Mad.6	Denetim ast üst ilişkilerinde işbirliğini sağlar	225	3,20	1,03	
Mad.2	Denetim yeni bir bakış açısı kazanmayı sağlar	225	3,18	,93	
Mad.9	Denetim işgörenlerde bilgi saklama eğilimi doğurur	225	3,08	1,06	
Mad.7	Denetim bilimsel çalışmaya yardımcı olur	225	3,02	1,13	
Mad.19	Denetim işgörenin kendine güvenini artırır	225	2,95	1,11	
Mad.17	Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir	225	2,73	1,07	

Öğretmenlerin, çalıştıkları okuldaki müdürlerin denetimlerine ilişkin tutumlarının hangi düzeyde olduğunu belirleyebilmek için ölçekte yer alan 29 tutum maddesine verdikleri cevapların maddelerin ortalamalarının ortalaması alınmıştır. Buna göre 29 tutum maddesinin ortalaması yaklaşık olarak 3,32 olarak hesaplanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları okuldaki müdürlerin denetimlerine ilişkin tutum düzeyleri 3,32’dir. Bu tutum düzeyine ilişkin değer yukarıdaki şekilde verilen aralık değerleri ile

karşılaştırıldığında 2,61-3,40 aralığına denk gelmektedir. Söz konusu aralığa yüklenen anlama bakıldığında ise “nötr yaklaşım” olarak ifade edilmiştir.

Buna göre Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik yaklaşımları nötrdür. Kısacası öğretmenler, okul müdürlerinin yapmakta oldukları denetimlere ne olumlu ne de olumsuz yaklaşım göstermektedirler. Öğretmenlerin denetimlere yönelik yaklaşımlarının dengede oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin ölçekteki alt boyutlara verdikleri cevaplara bakıldığında, öğretmenlerin ölçeğin “Denetimin Örgüte Etkisi” ($\bar{x}=3,29$), ”Denetimin İşgörene Etkisi” ($\bar{x}=3,30$) ve “Denetimin İlişkilere Etkisi” ($\bar{x}=3,38$) alt boyutlarına verdikleri cevaplarda da denetime yönelik yaklaşımlarının nötr düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin “Denetimin İlişkilere Etkisi” alt boyutuna dair yaklaşım düzeylerinin diğer boyutların yaklaşım düzeylerinden daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 4.3’e bakıldığında öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri açısından en yüksek katılım puanı” Denetim planlı çalışmaya sevk eder” ($\bar{x}=3,76$) maddesine verilmiştir. Bu tutum düzeyine ilişkin değere verilen aralık değerleri ile karşılaştırıldığında 3,4-4,2 aralığına denk gelmektedir. Öğretmenlerin “Denetim planlı çalışmaya sevk eder.” maddesine ilişkin yaklaşımları olumlu yöndedir. Öğretmenlerin denetim yapılacağını bilmeleri onların yaptıkları işlerde planlı olmalarını teşvik ettiği söylenebilir.

Tablo 4.3’e bakıldığında öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri açısından en düşük katılım puanı ” Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir” ($\bar{x}=2,73$) maddesine verilmiştir. Bu tutum düzeyine ilişkin değere verilen aralık değerleri ile karşılaştırıldığında 2,6-3,4 aralığına denk gelmektedir. Öğretmenlerin ” Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir” maddesine ilişkin yaklaşımlarının nötr düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlere göre denetim yapılacak olması onların işe ilişkin morallerini yükseltme konusunda ne olumlu ne de olumsuz etkiye sahiptir. Denetimin öğretmenlerin işe ilişkin morallerinin olumlu yönde yeterince etkileyemediği söylenebilir.

4.2. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.4.'te verilmiştir.

Tablo 4.4. *Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Cinsiyete Göre Farklılığı (T Testi)*

Gruplar	N	\bar{x}	SS	t	p
Kadın	131	3,218	,725	-2,350	,020
Erkek	94	3,461	,816		

* $p > 0,05$

Tablo 4.4.'te görüldüğü üzere $P = ,02 < ,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu fark erkek öğretmenler lehinedir. Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre denetime yönelik daha olumlu yaklaşıma sahiptir. Ulaşılan bu sonucun olası nedenlerine bakıldığında erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre;

Denetime daha fazla önem verdikleri,

Denetleyenlere karşı daha olumlu tutum içinde oldukları,

Şimdiye kadar deneyimledikleri denetim geçmişlerinin daha olumlu olması,

Denetimden beklentilerinin daha yüksek olması,

Denetmenlerin görevlerini daha iyi şekilde yerine getirdiklerini düşünmeleri,

Denetmenlerin öğretmene karşı daha olumlu tutum içinde olduklarını düşünmeleri,

Denetime ilişkin beklentilerin gerçekleşme düzeylerinin fazla olması,

Denetmenlerden etkileme düzeylerinin daha yüksek olması, söylenebilir.

Bu çalışmada öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, çalıştıkları okul müdürlerinin denetimlerine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşılrken, bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, Ateş (2007) yaptığı çalışmada cinsiyet dikkate alındığında anlamlı bir farklılığa ulaşılmış ancak, farkın kadınlar lehinde olması anlamında ters düşmektedir Öte yandan Erdem ve Eroğlu (2012), Demir (2009), Uygun (2006), Gökalp (2010), Kavas (2005), Yıldırım (2007) yaptıkları çalışmalarında cinsiyet dikkate alındığında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda farklı düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Erkek öğretmenler denetime ilişkin daha olumlu bir düşünceye sahiptir şeklinde yorumlanabilir.

4.3. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.5.'te verilmiştir.

Tablo 4.5. *Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Yaşa Göre Farklılığı (Varyans Analizi)*

Varyans Kaynağı	<i>Sd</i>	<i>KT</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Gruplar Arası	2	,667	,334	,557	,574
Grup içi	222	133,021	,599		
Toplam	224	133,688			

* $p > 0,05$

Tablo 4.5.'te görüldüğü üzere $P=,57>,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin yaşları ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin yaşları onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu çalışmada öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, çalıştıkları okul müdürlerinin denetimlerine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşılırken, bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, Erdem ve Eroğlu (2012), Eroğlu (2012) ve Demir (2009) çalışmalarında anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşmışlardır. Öte yandan Gündüz (2010) yapmış olduğu araştırmada yönetici ve öğretmenlerin, müfettişlerin rehberlik yapma ve olumlu duygular geliştirmesine dair tutumları arasında yaş değişkenine göre rehberlik ve olumlu duygular boyutunda fark bulunmamış; teftiş boyutunda ise farklılık bulunmuştur. Fark “56 ve üstü” ve “41-45” yaş grupları arasındadır. Teftişe ilişkin tutumda “56 ve üstü” yaşta olanlar “41-45” yaşta olanlara göre daha olumlu düşünmektedirler. Gündüz (2010) elde ettiği sonuç bu araştırmada ulaşılan sonuçlarla kısmen uyumludur. Gündüz (2010) yaptığı araştırmada, ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin, ilköğretim müfettişlerinin, rehberlik, teftiş ve olumlu duygular geliştirmelerine ilişkin tutumlarını incelemiştir. Tutumlara yaşa göre bakıldığında, rehberlik ve olumlu duygular boyutunda fark bulunmamış; teftiş boyutunda ise farklılık bulunmuştur. Fark “56 ve üstü” ve “41-45” yaş grupları arasındadır. Teftişe ilişkin tutumda “56 ve üstü” yaşta olanlar “41-45” yaşta olanlara göre daha olumlu düşünmektedirler.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Yaşları ne olursa olsun tüm öğretmenler denetime ilişkin tutumları konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin görüşlerinin dengede oldukları şeklinde yorumlanabilir.

4.4. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.6.'te verilmiştir.

Tablo 4.6. *Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Kıdeme Göre Farklılığı (Varyans Analizi)*

Varyans Kaynağı	<i>Sd</i>	<i>KT</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Gruplar Arası	3	2,043	,681	1,143	,333
Grup içi	221	131,645	,596		
Toplam	224	133,688			

* $p > 0,05$

Tablo 4.6.'te görüldüğü üzere $P = ,33 > ,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu çalışmada öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, çalıştıkları okul müdürlerinin denetimlerine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşılrken, bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, Erdem ve Eroğlu (2012) yaptıkları ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri çalışmalarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farka ulaşılmıştır. Bu fark daha deneyimli olanların lehinedir. Demir (2009) yaptığı çalışmada tutum boyutunda öğretmenlerin kıdeme göre anlamlı farka ulaşılmıştır. Kavas (2005) yaptığı ilköğretim müfettişlerinin denetim sürecinde göstermiş oldukları denetim davranışlarına ilişkin öğretmenlerin beklenti dereceleri ile kıdemleri arasında anlamlı bir farka ulaşılmamıştır. Kavas (2005) elde ettiği

sonuç bu araştırmada ulaşılan sonuçlarla uygundur. Dündar (2005) yaptığı ilköğretim okullarında görevli denetim geçirmiş öğretmenlerin tutumları ile kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki gözlenmiştir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Kıdemleri ne olursa olsun tüm öğretmenler denetime ilişkin tutum düzeyleri konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin görüşlerinin dengede oldukları şeklinde yorumlanabilir.

4.5. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.7.'da verilmiştir.

Tablo 4.7. *Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Görev Yapılan Kademeye Göre Farklılığı (Varyans Analizi)*

Varyans Kaynağı	<i>Sd</i>	<i>KT</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Gruplar Arası	3	1,777	,592	,993	,397
Grup içi	221	131,910	,597		
Toplam	224	133,688			

* $p > 0,05$

Tablo 4.7.'da görüldüğü üzere $P = ,39 > ,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin görev yaptıkları kademeler ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeyleri benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin görev yaptıkları kademe onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Görev yaptıkları kademe ne olursa olsun tüm öğretmenler denetime ilişkin tutumları konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin görüşlerinin dengede oldukları şeklinde yorumlanabilir.

4.6. Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir fark var mıdır?

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4.8.'de verilmiştir.

Tablo 4.8. *Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutum Düzeyi Puanlarının Eğitim Düzeyine Göre Farklılığı (Varyans Analizi)*

Varyans Kaynağı	Sd	KT	KO	F	P
Gruplar Arası	2	1,767	,884	1,487	,228
Grup içi	222	131,921	,594		
Toplam	224	133,688			

* $p > 0,05$

Tablo 4.8.'de görüldüğü üzere $P = ,22 > ,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin eğitim düzeyleri ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin eğitim düzeyleri onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu çalışmada öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, çalıştıkları okul müdürlerinin denetimlerine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşılrken, bu konuyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde,

Erdem ve Eroğlu (2012), Demir (2009), Dündar (2005) alışmalarında anlamlı bir fark olmadığı bulgusuna ulaşmışlardır.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin denetime ilişkin tutumlarının öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre değişmediği şeklinde yorumlanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde; elde edilen bulguların sonuçları ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Tartışma

Bu araştırma, öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesiyle elde edilen sonuçların değerlendirilmesi ışığında aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik yaklaşımları nötrdür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları okuldaki müdürlerin denetimlerine ilişkin tutum düzeyleri 3,32'dir. Bu tutum düzeyine ilişkin değer yukarıdaki şekilde verilen aralık değerleri ile karşılaştırıldığında 2,61-3,40 aralığına denk gelmektedir. Söz konusu aralığa yüklenen anlama bakıldığında ise "nötr yaklaşım" olarak ifade edilmiştir. Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeylerinde dengede olduklarını göstermektedir. Öğretmenler denetime ilişkin tutum düzeyleri konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenlerin ölçekteki alt boyutlara verdikleri cevaplara bakıldığında, öğretmenlerin ölçeğin "Denetimin Örgüte Etkisi" ($\bar{x}=3,29$), "Denetimin İşgörene Etkisi" ($\bar{x}=3,30$) ve "Denetimin İlişkilere Etkisi" ($\bar{x}=3,38$) alt boyutlarına verdikleri cevaplarda da denetime yönelik yaklaşımlarının nötr düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin "Denetimin İlişkilere Etkisi" alt boyutuna dair yaklaşım düzeylerinin diğer boyutların yaklaşım düzeylerinden daha olumlu olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri açısından en yüksek katılım puanı "Denetim planlı çalışmaya sevk eder" ($\bar{x}=3,76$) maddesine verilmiştir. Bu tutum düzeyine ilişkin değere verilen aralık değerleri ile karşılaştırıldığında 3,4-4,2 aralığına denk gelmektedir. Öğretmenlerin "Denetim planlı çalışmaya sevk eder." maddesine ilişkin yaklaşımları olumlu yöndedir. Öğretmenlerin denetim yapılacağını bilmeleri onların yaptıkları işlerde planlı olmalarını teşvik ettiği söylenebilir.

Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri açısından en düşük katılım puanı "Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir" ($\bar{x}=2,73$) maddesine verilmiştir. Bu tutum düzeyine ilişkin değere verilen aralık değerleri ile karşılaştırıldığında 2,6-3,4 aralığına denk gelmektedir. Öğretmenlerin "Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir"

maddesine ilişkin yaklaşımlarının nötr düzeyde olduğu görülmektedir. Öğretmenlere göre denetim yapılacak olması onların işe ilişkin morallerini yükseltme konusunda ne olumlu ne de olumsuz etkiye sahiptir. Denetimin öğretmenlerin işe ilişkin morallerinin olumlu yönde yeterince etkileyemediği söylenebilir.

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. $P=,02<,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık göstermektedir. Bu fark erkek öğretmenler lehinedir. Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre denetime yönelik daha olumlu yaklaşıma sahiptir şeklinde yorumlanabilir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin cinsiyetleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda farklı düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Erkek öğretmenler denetime ilişkin daha olumlu bir düşünceye sahiptir şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. $P=,57>,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin yaşları ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin yaşları onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin yaşları dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Yaşları ne olursa olsun tüm öğretmenler denetime ilişkin tutumları konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin görüşlerinin dengede oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. $P=,33>,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin kıdemleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Kıdemleri ne olursa olsun tüm öğretmenler denetime ilişkin tutum düzeyleri konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin görüşlerinin dengede oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. $P=,39>,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları

denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin görev yaptıkları kademeler ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeyleri benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin görev yaptıkları kademe onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin görev yaptıkları kademe dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Görev yaptıkları kademe ne olursa olsun tüm öğretmenler denetime ilişkin tutumları konusunda ne olumlu ne de olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin görüşlerinin dengede oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenler tarafından Denetime İlişkin Tutum Ölçeğine verilen cevaplar normal dağılım gösterdiğinden, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini bulmak için varyans analizi (anova) yapılmıştır. $P=,22>,05$ olduğundan Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutum puanları arasında istatistiksel olarak ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretmenlerin eğitim düzeyleri ne olursa olsun denetime ilişkin tutum düzeylerinin benzer düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin eğitim düzeyleri onların denetime ilişkin tutum düzeylerini etkilememektedir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim düzeyleri dikkate alındığında, okul müdürlerinin yaptıkları denetime yönelik tutumları konusunda benzer düşünceye sahiptirler. Bu durum öğretmenlerin denetime ilişkin tutumlarının öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre değişmediği şeklinde yorumlanabilir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulardan ve ulaşılan sonuçlardan faydalanılarak; Denizli ili Merkezefendi ilçesindeki kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından

yapılan denetimlere yönelik yaklaşımları konusunda için aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Öğretmenlerin denetime ilişkin tutumları araştırmasında ölçek maddelerinden “Denetim işgörenin kendine güvenini artırır.” ($\bar{x}= 2,95$), “Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir.” ($\bar{x}=2,75$) en az puanı almıştır. Denetimin işgörene etkisi boyutunda yer alan bu iki maddeye araştırmaya katılanların en düşük puanları vermesi, denetimin işgörene yeteri kadar kendine güven ve işe karşı moralini yükseltme konusunda etkili olmadığını göstermektedir. Bu sebeple öğretmenin denetiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretmenlere daha çok güven verecek ve işe ilişkin moralini yükseltecek nitelikte olması gereklidir.

Kamu (resmi devlet) okullarında bütün kademelerde görev yapmakta olan öğretmenlerin, okullarda, okul müdürleri tarafından yapılan denetimlere yönelik yaklaşımları cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir. Erkek öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri kadın öğretmenlere göre daha yüksektir. Öğretmenlerin denetiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin her iki cinsiyet grubuna aynı katkıyı sağlayacak şekilde ve her iki grubun ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmelidir.

Öğretmenlerin denetime ilişkin tutum düzeyleri açısından öğretmenlerin fikirlerinde “Çok olumsuz yaklaşım” ve “Olumsuz yaklaşım” katılım düzeyi araştırmaya katılanların % 14,2’sine denk gelmektedir. Bu sebeple öğretmenlere yapılan denetimin öğretmenlerde daha olumlu düzeyde katılım sağlayabileceği bir düzeye getirilmesi sağlanmalıdır.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu araştırma Denizli İli Merkezefendi İlçesi evreninde yapılmıştır. Daha genelebilir sonuçlara ulaşmak açısından daha büyük evrenlerde çalışılabilir.

Bu araştırmada sadece öğretmenlerin tutumları belirlenmiştir. Aynı konuda yöneticileri de kapsayan bir araştırma yapılabilir.

Bu araştırma yalnızca devlet okullarındaki öğretmenlerin katılımıyla yapılmıştır. Özel okullarda görev yapan öğretmenler de araştırmaya dahil edilerek karşılaştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akşit, F. (2006). Performans değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri (Bigadiç ilköğretim öğretmenleri örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 76-101.
- Altındağ, M. (2007). *İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Değerlendirme ve Soruşturma Rollerini Hakkında Ankara İli Öğretmen ve Müfettişlerinin Görüşleri*. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altun, S. A. ve Memişoğlu, S. P. (2008). Performans değerlendirmesine ilişkin öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 53(53), 7-24.
- Altunişik, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2007). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri. *Sakarya Yayıncılık, Sakarya*, 226.
- Altuntaş, S. ve Baykal, Ü. (2010). Örgütsel vatandaşlık düzeyi ölçeğinin hemşirelikte geçerlik güvenirliği. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(3), 7-16.
- Aslanargun, E. ve Tarku, E. (2014). Öğretmenlerin mesleki denetim ve rehberlik konusunda müfettişlerden beklentileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(3), 281-306.
- Ateş, F. (2007). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin denetim sürecinden beklentileri ve bunların gerçekleşme düzeyleri*. Yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Aydın, İ. (2005). *Öğretimde denetim: Durum saptama, değerlendirme ve geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Aydın, M. (1993). *Çağdaş eğitim denetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Aypay, A. (2010). Denetici profiline ilişkin sorunlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 593-622.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim yönetimi (Nitelikli Okul)*. Ankara: Feryal Matbaası.
- Bostancı, A. B., Bulut, M. Ş. ve Özbey, H. (2011). Öğretmen denetiminde sanatsal denetim yaklaşımının uygulamasına yönelik öğretmen ve denetmen görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 238-254.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Can, E. ve Gündüz, Y. (2016). İlkokullarda çalışan öğretmenlerin, maarif müfettişleri ve okul müdürlerinin yapmış olduğu rehberlik çalışmalarından yararlanma düzeylerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 22(1), 1-28.
- Çelik, A. ve Şimşek, M. Ş. (2013). *Yönetim ve organizasyon*. Konya: Eğitim Yayınevi.

- Demir, M. (2009). *İlköğretim müfettişlerinin ders teftişlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirtaş, H. ve Akarsu, M. (2016). Öğretmen teftişini müfettiş yerine okul müdürünün yapmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2).
- Deniz, Ü. ve Saylık, N. (2018). Okul müdürleri ve öğretmenlerin perspektifinden öğretimde denetim problemi. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 1(1), 67–80.
- Durmuş, B., Yurtkoru, S. ve Çinko, M. (2018). Sosyal bilimlerde SPSS’le veri analizi (Yedinci Basım). *İstanbul: Beta Basım Yayın*.
- Dündar, A. (2005). *İlköğretim okullarında yapılan teftişin okul başarısı ve gelişimi üzerindeki etkisi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, A. R. ve Eroğul, M. G. (2012). Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(31), 13–26.
- Eroğul, G. M. (2012). *Eğitim müfettişlerince yapılan ders denetimlerinin sınıf öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Ersan, N. (1987). Eğitim denetiminde öğretmen faktörü. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 104-109.
- Gökalp, S. (2010). *İlköğretim müfettişlerinin öğretmen teftişlerindeki denetim görevlerini yerine getirme derecelerine ilişkin ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin algılarının incelenmesi (Mersin merkez örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Gökçe, A. T. (2009). Bilimsel yönetim anlayışında denetim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18), 74-89.
- Gökçe, F. (1994). Eğitimde denetimin amaç ve ilkeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(10).
- Göker, S. ve Gündüz, Y. (2014). Denetime gösterilen tepki ve bu tepkiyi azaltma yolları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(31), 129-148.
- Göktaş, A. (2008). *İlköğretim okulu müdürlerinin ve ilköğretim müfettişlerinin ders denetimine ilişkin yeterliklerinin sınıf öğretmenlerince değerlendirilmesi (Kırıkkale İl Örneği)*. Yüksek lisans tezi . Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Gündüz, Y. (2010). İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ilköğretim müfettişlerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 1–23.

- Gündüz, Y. (2012). Eğitim örgütlerinde denetimin gerekliliği: kuramsal bir çalışma. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (34).
- Gündüz, Y., Elma, C. ve Aslan, H. (2018). Denetime ilişkin tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (28), 31-59.
- Karagöz, Y. ve Kösterelioğlu, İ. (2008). İletişim becerileri değerlendirme ölçeğinin faktör analizi metodu ile geliştirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21).
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri (17. baskı)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kavas, E. (2005). *İlköğretim müfettişlerinin denetim davranışlarına ilişkin öğretmen algı ve beklentileri*. Yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Köklü, M. (1996). Etkili denetim. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(6), 259.
- Memduhoğlu, H. B. (2012). Öğretmen, yönetici, denetmen ve öğretim üyelerinin görüşlerine göre Türkiye’de eğitim denetimi sorunsalı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 135-156.
- Memişoğlu, S. P. ve Gülen, S. Ç. (2007). İlköğretim müfettişlerinin öğretim liderliğine ilişkin öğretmen algıları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 69-78.
- Özen, F. ve Arslan Hendekçi, E. (2016). Türkiye’de eğitim denetimi alanında 2005–2015 yılları arasında yayımlanan makale ve tezlerin betimsel analizi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 619–650.
- Özen, Y. ve Gül, A. (2010). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 394-422
- Özmen, F. ve Batmaz, C. (2006). İlköğretim okul müdürlerinin öğretmen denetimindeki etkililikleri–hizmet yılı ve görev türü değişkenine göre öğretmen görüşleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 102-120.
- Sullivan, S. ve Glanz, J.(2015). *Okullarda eğitim ve öğretimi geliştiren denetim*. (çev. A. Ünal). Ankara: Anı Yayıncılık
- Sünbül, Ö. ve İnandı, Y. (2005). İlköğretim ve lise öğretmenlerinin, ilköğretim ve bakanlık müfettişlerine ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik ölçek geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2).
- Uğurlu, C. T. ve Usta, H. G. (2016). Eğitimde denetim tutum ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 137-159.
- Uygun, H. (2006). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin algılarına göre ilköğretim okulu müdürleri ile ilköğretim müfettişlerinin öğretmenleri etkileme düzeyi*. Yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45(45), 109-127.
- Yaşar, M. (2014). Eğitimde ölçme ve değerlendirme dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 259-279.
- Yeşil, D. ve Kış, A. (2015). Okul müdürlerinin ders denetimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(3).
- Yıldırım, G. (2007). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ders denetimine ilişkin görüşleri*. Yüksek lisans tezi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Yılmaz, K. (2009). Okul müdürlerinin denetim görevi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 19-35.
- Zembat, R. ve Doğan, B. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerin ve eğitim denetmenlerinin denetmen tutumlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 29, 1-19.

EKLER

EK: 1

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-22565390
Konu : Anket Uygulama İzni

17/03/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 04/03/2021 tarih ve 26475 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Tezsiz (İ.Ö) Yüksek Lisans Programı öğrencisi Seçkin USLU, "Öğretmenlerin Denetime İlişkin Tutumları" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Merkezefendi ilçesinde bulunan temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazılan ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzni" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2020/2021 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
17/03/2021
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 988f-f0b6-3481-bfb8-faaf kodu ile teyit edilebilir.

EK:2

DENETİME İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

		Hiç	Az	Orta	Çok	Pekçok
		1	2	3	4	5
1	Denetim iş sürecini zenginleştirir	()	()	()	()	()
2	Denetim yeni bir bakış açısı kazanmayı sağlar	()	()	()	()	()
3	Denetim daha duyarlı olmayı sağlar	()	()	()	()	()
4	Denetim sürecin bütününe görmeyi sağlar	()	()	()	()	()
5	Denetim işgörenin yenilenmesine yardımcı olur	()	()	()	()	()
6	Denetim ast üst ilişkilerinde işbirliğini sağlar	()	()	()	()	()
7	Denetim bilimsel çalışmaya yardımcı olur	()	()	()	()	()
8	Denetim planlı çalışmaya sevk eder	()	()	()	()	()
9	Denetim işgörende bilgi saklama eğilimi doğurur (-)	()	()	()	()	()
10	Denetim örgütü geliştirir	()	()	()	()	()
11	Denetim işgöreni geliştirir	()	()	()	()	()
12	Denetim işgöreni bilmediği konularda aydınlatır	()	()	()	()	()
13	Denetim eksiklerin görülmesine yardımcı olur	()	()	()	()	()
14	Denetim işgörenin kendine çeki düzen vermesini sağlar	()	()	()	()	()
15	Denetim yeniliklerin tanınmasına yardımcı olur	()	()	()	()	()
16	Denetim işgöreni görevine karşı güdüler	()	()	()	()	()
17	Denetim işgörenin işe ilişkin moralini yükseltir	()	()	()	()	()
18	Denetim işgörene doğru yolu gösterir	()	()	()	()	()
19	Denetim işgörenin kendine güvenini artırır	()	()	()	()	()
20	Denetim işgöreni araştırmaya sevk eder	()	()	()	()	()
21	Denetim işgörene mesleki yardımda bulunur	()	()	()	()	()
22	Denetim işgörenin dinamik olmasını sağlar	()	()	()	()	()
23	Denetim iş yapma kapasitesini geliştirir	()	()	()	()	()
24	Denetim hataları görmeye yardımcı olur	()	()	()	()	()
25	Denetimin varlığı işgöreni rahatsız eder (-)	()	()	()	()	()
26	Denetim kurumun etkililiğini artırır	()	()	()	()	()
27	Denetim ürünün verimini artırır	()	()	()	()	()
28	Denetim kurumun başarısını olumlu etkiler	()	()	()	()	()
29	Denetim kurumun saygınlığını artırır	()	()	()	()	()

Not: 1-9 arası birinci; 10-23 arası ikinci ve 24-29 arası üçüncü faktöre ait maddelerdir

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Seçkin
Soyadı	USLU
Doğum Yeri ve Tarihi	Ortaca/ 01.01.1991
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve E-Mail Adresi	Musa Kazım Manasır İlkokulu/ seckinuslu4890@hotmail.com
Eğitim	
İlköğretim	Eskiköy İlkokulu, Dalyan Naciye Tınaztepe Ortaokulu
Ortaöğretim	Muğla Anadolu Öğretmen Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
(Varsa) Mesleki Deneyim	
Yıl (lar)	Mesleki Deneyim
2013	Van/Gevaş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde MEB’de göreve başladım.
2017	Denizli/Merkezefendi Musa Kazım Manasır İlkokulunda görevime devam etmekteyim.